

MILNÍK HOROROVÉHO ŽANRU,
JENŽ INSPIROVAL H. P. LOVECRAFTA

WILLIAM HOPE
HODGSON

DŮM NA
ROZHRANÍ

DŮM
NA ROZHRANÍ

*Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Jana a Jan Jam Oščádalovi, 1997, 2022

Cover © Zhivko P. Petrov, 2022

© DOBROVSKÝ s.r.o., 2022

ISBN 978-80-277-2613-4 (pdf)

DŮM
NA ROZHRANÍ

WILLIAM HOPE
HODGSON

F**B****S**

Památce mého otce

Původní rukopis byl objeven roku 1877
pány Tonnisonem a Berregnogem ve zřícenině
jižně od obce Kraighten v západním Irsku.

PŘEDMLUVA VYDAVATELE

Nad příběhem, který naleznete na následujících stránkách, jsem přemítal mnoho hodin a znovu a znovu se pokoušel vymyslet, jak tuto knihu „upravit“, mohu-li použít tak nevděčného slova. Věřím však, že se můj instinkt vydavatele nemýlí, jestliže mi napovídá, abych nakonec text ponechal v původním tvaru, v jakém se mi dostal do rukou.

Sotva mi byl rukopis svěřen, zvědavě jsem ho otevřel a namátkou rychle prolistoval. Knížečka je to malá, avšak silná. Stránky jsou hustě popsány poněkud neobvyklým, leč čitelným písmem. Dosud cítím onen podivně mdlý a zatuchlý pach vlhkosti a vybavuji si mírně lepkavý dotek těch křehkých stránek.

S příjemným potěšením si vzpomínám na první dojem, který ve mně kniha vyvolala, jakkoliv jsem se příliš

nesoustředil a mé oči zachytily jen náhodné věty, v nichž jsem vytušil autorovu nespoutanou fantazii.

Navečer jsem se tedy pohodlně uvelebil, a přestože jsem mnoho neočekával, otevřel jsem tuto knížku, která se měla na příští osamělé hodiny stát mým blízkým společníkem. Můj původní názor však doznal až neuvěřitelné změny, neboť co se zprvu zdálo pouhou fantazií, se nyní – jako odměna za mou soustředěnou pozornost – proměnilo v působivou a souvislou strukturu myšlenek. Ať už je jádrem této *zprávy* či *příběhu* (přiznávám, že se přikláním spíše k prvnímu označení) cokoliv, byly to myšlenky, které mne upoutaly. Zní to paradoxně, ale pod malým příběhem jsem objevil druhý, mnohem větší.

Četl jsem dál a opona, která chrání mysl před ne skutečným, se začala zvedat – a náhle jsem pohlédl do neznáma. Nechal jsem se vést topornými a úsečnými větami a postupně jsem pochopil, že tato strohá sdělení mnohem výstižněji, než by to dokázaly mé vlastní vzletné fráze, líčí spletitý, byť neúplný příběh, jenž se starý Samotář ze zmizelého domu snažil vyjádřit.

K této prosté zprávě o tajuplných a nadpřirozených věcech dodám již jen málo: leží před vámi. Neboť skrytý příběh musí odhalit každý čtenář sám, podle svých schopností a přání. A snad se mnohým podaří spatřit načrtnutý obraz toho, co můžeme právě tak dobře nazývat Nebem a Peklem, jako se to podařilo mně. Ale mohu vám slíbit, že budete-li tuto knihu brát i jen jako příběh, zaručeně se vás zmocní hrůza a děs.

Závěrem ještě jedna poznámka a již vás nebudu déle obtěžovat. Popis v kapitole nazvané *Kosmické sféry* nelze chápat jinak než jako překvapivý doklad (téměř se

mi chce říci důkaz) oprávněnosti našich iracionálních tužeb a emocí. Neboť – aniž popírám existenci hmoty jako základního materiálu Věčnosti – tento popis objasňuje svět myšlenek a citů, s nímž hmotný svět pracuje ve shodě a jemuž je podřízen.

17. prosince 1907
Borth, Cardiganshire
William Hope Hodgson

NÁLEZ RUKOPISU

V západní části Irska leží na úpatí nízké hory osamělá vesnička Kraithen. Kolem se rozprostírá pustá, bezútěšná a nehostinná krajina, v níž jen tu a tam narazíte na staré zříceniny dávno neobývaných domů. Skalnatá pahorkatina je jen stěží pokryta půdou a připomíná zkamenělé hřbety mořských vln.

Přes nehostinnost tohoto kraje jsme se s přítelem Tonnisonem rozhodli strávit zde dovolenou. Narazil na tohle místo úplně náhodou před rokem během dlouhé pěší túry a povšiml si, že bezejmenná říčka, která obtéká malou vesnici, je jako stvořena k rybaření.

Měl bych dodat, že řeka nejenže nemá jméno, ale nebyla zakreslena ani na žádné mapě, kterou jsem měl možnost prostudovat, jako by zcela unikla lidské pozornosti. Možná to bude také tím, že se nejbližší železniční stanice nachází ve vzdálenosti zhruba čtyřiceti mil, až

v Ardrahanu. Ať už je důvod jakýkoliv, v turistických průvodcích prostě řeka ani vesnice neexistují.

Do Kraithtenu jsme dorazili pozdě odpoledne. Předšlého večera jsme se zastavili v Ardrahanu a přespalí v pokojích pronajímaných na venkovské poště. Brzy ráno jsme pokračovali v cestě a značně nejistě se kymáceli na povozu, který by se dal jen stěží nazvat typicky výletním.

Tato jízda po zaručeně nejhrbolatější vozové cestě, jakou jsem si do té doby nedovedl ani představit, nám zabrala celý den. Nebylo proto divu, že jsme byli naprosto zmoženi a poněkud špatně naladěni. Přesto jsme však ještě museli postavit stan a přemístit do něj zásoby, než jsme vůbec mohli pomyslet na jídlo a odpočinek. S vydatnou pomocí našeho kočího jsme se tedy dali do práce a zanedlouho se již na malé loučce u řeky, kousek za vesnicí, hrdě tyčil náš stan.

Kočího jsme propustili, jakmile jsme byli hotovi s vykládáním, neboť se chtěl vydat na zpáteční cestu tak rychle, jak jen to bude možné. Dohodli jsme se, že pro nás přijede za čtrnáct dní. Zásob jsme měli dostatek a pitnou vodu jsme mohli brát z řeky. Protože jsme k našemu vybavení přibalili malý petrolejový vaříč, nepotřebovali jsme palivo na oheň. Počasí bylo navíc pěkné a teplé.

Spát venku pod stanem byl Tonnisonův nápad, přestože by dozajista nebyl problém zajistit si nocleh ve vesnici. Obával se totiž, že spát v místnosti s početnou rodinou zdravých Irů v jednom rohu a s prasaty ve druhém, zatímco nad hlavami by nám hřadovalo hejno slepic zcela nestranně rozsévajících své požehnání, by nebyla

žádná legrace. A protože se ve zdejších chalupách topí rašelinou, jsou naplněny tak hustým kouřem, že by si člověk navíc ukýchal hlavu, jen co by ji strčil do dveří.

Tonnison se pustil do přípravy večeře a pilně krájel plátky slaniny na pánev, a tak jsem vzal konvici a šel k řece pro vodu. Cestou jsem narazil na skupinku vesničanů, kolem nichž jsem musel projít. Zvědavě na mne hleděli, avšak nikoliv nevraživě, přestože nikdo nepro- nesl ani slovo.

Když jsem se vracel s naplněnou konvicí, přátelsky jsem kývl hlavou a muži mi odpověděli stejným způsobem. Zastavil jsem se a nedbale začal hovořit o rybaření. Namísto odpovědi jen vrtěli hlavami a němě na mne zírali. Obrátil jsem se tedy přímo na velkého vyzáblého chlapíka, který stál nejbliže, ale ani on mi neodpověděl. Pohlédl na své přátele a rychle promluvil řečí, jíž jsem nerozuměl. A najednou všichni začali brebentit tím podivným jazykem, o němž jsem předpokládal, že je to čistá irština, a možná minutu mluvili mezi sebou, přičemž na mne vrhali četné pohledy.

Pak se muž, kterého jsem prve oslovil, otočil ke mně, a jak jsem pochopil z výrazu jeho tváře, na něco se mne zeptal. Tentokrát jsem to byl já, kdo musel zavrtět hlavou, že mu nerozumím. A tak jsme tam stáli a hleděli na sebe, dokud mne Tonnison nezavolal, abych si pospíšil s tou konvicí. Přívětivě jsem se usmál na rozloučenou a rozpačité hlouček vesničanů úsměv opětoval.

Cestou ke stanu jsem se podívoval nad tím, že obyvatelé těchto několika chalup uprostřed divočiny neznají ani slovo anglicky. Zmínil jsem se o tom Tonnisonovi, který poznamenal, že přesně toho se obával,

neboť nebývá ani v nejmenším neobvyklé, že lidé v této části země za celý život nepřijdou do styku s vnějším světem.

„Škoda, že nás nenapadlo požádat kočího, aby nás představil,“ pravil jsem, když jsme usedli k jídlu. „Nejspíš nechápou, co tady hledáme.“

Tonnison souhlasně zamručel.

Když jsme utišili hlad, zakouřili jsme si a plánovali, co podnikneme zítra. Pak jsme uzavřeli stan a chystali se ke spánku.

„Předpokládám, že nám ti lidé nic nevezmou,“ pravil jsem, zatímco jsme se balili do příkrývek.

Tonnison odpověděl, že si to sice nemyslí, rozhodně ne pokud budeme poblíž, ale že můžeme všechny věci uložit a uzamknout do velké truhlice, v níž máme zásoby potravin, budeme-li chtít náš tábor opustit. Souhlasil jsem a brzy jsme oba usnuli.

Ráno jsme vstali časně a šli si zaplavat do řeky. Po jídle, než se nám snídaně trochu usadila, jsme si připravovali a zevrubně prohlíželi naše rybářské náčiní. Potom jsme zabezpečili truhlici a vykročili do míst, která můj přítel prozkoumal během své loňské návštěvy.

Celý den jsme nadšeně rybařili a pomalu jsme se pracovali proti proudu řeky. Večer jsme měli koš plný tak pěkných ryb, že jsem podobné již dávno neviděl. Po návratu do tábora jsme si z našeho úlovku vybrali ty nejhezčí kousky a přichystali z nich chutnou krmí, několik jsme odložili na snídani a zbývající věnovali vesničánům, kteří se mezitím shromáždili na loučce a z uctivé vzdálenosti pozorovali naši činnost. Zdálo se nám, že náš dar přijali s vděčností, neboť nás hlučně zahrnuli mnoha

slovy, která jsem se rozhodl považovat za typicky irské vyjádření díky.

V takovéto pohodě jsme strávili několik dní, skvěle jsme sportovali a pochutnávali si na prvotřídní kořisti. S potěšením jsem zjistil, že vesničané jsou vcelku přátelští, a že se tudíž během naší každodenní nepřítomnosti nemusíme o naše vybavení obávat.

Do Kraitghenu jsme přijeli v úterý. Následující neděli jsme učinili velký objev. Až do konce týdne jsme totiž při rybaření postupovali proti proudu, avšak toho dne jsme odložili pruty stranou, místo nich jsme se vybavili pořádnou svačinou a vydali se na dlouhou procházku opačným směrem.

Bylo teplo, slunce svítilo, a tak jsme si zvolna vykračovali neznámou krajinou. Kolem poledne jsme se zastavili pod velkým skalním převisem na břehu řeky, abychom se posilnili a zakouřili si. Rozhodli jsme se, že budeme ještě chvíli pokračovat v cestě, přestože nám skalnaté okolí neposkytovalo tolik vzrušujících zážitků, jak jsme doufali.

Pokračovali jsme tedy v chůzi přibližně hodinu a rozprávěli přitom o všemožných tématech. Několikrát jsme se zastavili a můj společník, který má uměleckého ducha, nahrubo naskicoval pár poněkud zajímavějších koutů této divoké krajiny.

Avšak řeka, jejíhož toku jsme se drželi, náhle bez jakéhokoliv varování zmizela v zemi.

„Dobrotivý bože!“ zvolal jsem. „Jak je něco takového možné?“

V údivu jsem se obrátil k Tonnisonovi, který rovněž zaraženě hleděl na místo, kde řeka končila.

Po dlouhé chvíli navrhl: „Pojďme ještě kousek dál. Možná se znovu objeví. V každém případě stojí za to tento úkaz prozkoumat.“

Souhlasil jsem a pokračovali jsme v chůzi, i když poněkud bezcílně, neboť jsme netušili, kterým směrem se máme vydat. Tonnison se neustále zvědavě rozhlížel, když tu se prudce zastavil a zastínil si dlaní oči.

„Pohleď,“ pravil po velmi dlouhé chvíli a ukázal mi rukou směr, „nezdá se ti, že se tam vznáší nějaká mlha? Tam napravo, za tou velkou skálou!“

Zadíval jsem se tedy do míst, která označil, ale nebyl jsem si jist, zda tam opravdu něco vidím. Svěřil jsem se se svými pochybnostmi Tonnisonovi.

„V každém případě tam půjdeme a podíváme se,“ rozhodl po zralé úvaze můj přítel.

Vykročil a já ho slepě následoval. Doufal jsem, že Tonnison jako zkušený cestovatel najde cestu zpět. Zatímco jsem se oddával těmto úvahám, dorazili jsme na okraj kamenitého svahu, jenž prudce spadl hluboko dolů do přebujelé zvěti keřů a stromů.

„Vypadá to, jako bychom v této poušti narazili na oázu,“ zamumlal Tonnison a pak mlčky upřel pohled stejným směrem, jímž jsem zíral i já.

Uprostřed zelení zarostlé prolákliny se vysoko do vzduchu zvedal ohromný oblak mlžné vodní tříště, jež ve slunci hrála všemi barvami duhy.

„Jaká nádhera!“ zvolal jsem.

„Musí tam být vodopád,“ odpověděl Tonnison zamyšleně. „Možná zde naše řeka znovu vyvěrá na povrch. Pojďme se tam podívat.“

Seběhli jsme po prudkém svahu a vnořili se do houští. Porost byl velmi spletitý a koruny vytvářely nad našimi hlavami hustý příkrov, takže celé to místo bylo nepříjemně temné, ačkoliv ne natolik, abych si nepovšiml, že zde roste mnoho ovocných stromů, na nichž jsou dosud patrný nezřetelné známky dávného pěstitelského úsilí. Kráčeli jsme tedy prastarým zanedbaným a zplanělým sadem. Oznamil jsem tento svůj postřeh Tonnisonovi, který pravil, že tato domněnka má nepochybně rozumné základy.

Zatímco jsme pronikali stále hlouběji do pochmurné divočiny, zaplavil mne tak silný pocit bezútěšné samoty a opuštěnosti, až jsem se zachvěl. Nebylo těžké představit si, jak na nás za nejbližším kmenem něco číhá, neboť již v samotném ovzduší se vznášelo cosi zlověstného. Myslím, že Tonnison si toho byl rovněž vědom, ačkoliv nic neřekl.

Znenadání jsme zaslechli podivný vzdálený zvuk. Zastavili jsme se, Tonnison se naklonil kupředu a ostražitě naslouchal. Zdálo se nám, že stále zřetelněji slyšíme neutuchající hluboký řev. Zmocnil se mne nepopsatelný neklid. Pohlédl jsem na svého společníka, abych zjistil, co si o tomto podivném místě myslí, ale na jeho tváři se zračil pouze údiv, který se pomalu měnil ve výraz pochopení, až nakonec Tonnison sám sobě spokojeně přikývl.

„Poznávám ten hukot,“ zvolal s naprostou jistotou. „Vodopád!“ A ihned se začal vši silou prodírat porostem.

Postupoval jsem za ním a zvuk plynule sílil, nebylo tedy pochyb, že míříme k jeho zdroji. Hluk byl již tak hlasitý, že se zdálo, jako by bouřil přímo pod našima

nohama, avšak dosud jsme byli obklopeni stromy a křovinami. Sotva jsem začal své úvahy na toto téma Tonnisonovi předestírat, úsečně mne přerušil.

„Pozor!“ zvolal. „Dívej se, kam šlapeš!“

A najednou jsme vyšli z pochmurného příšeří na sluncem zalitý otevřený prostor a několik kroků před námi se rozevírala strašlivá propast. Z jejích hlubin se zvedal nejen onen hrůzný řev, ale i mlžnatý oblak, který nás sem přivedl.

Dlouho jsme jen tiše stáli a užasle zírali. Můj přítel pak opatrně vykročil k okraji propasti. Připojil jsem se k němu a společně jsme pohlédli dolů tou kypící tříští na obrovitý zpěněný vodopád, který tryskal ze stěny propasti téměř sto stop pod námi.

„Dobrotivý bože,“ hlesl Tonnison.

Mlčel jsem.

Tento nečekaně silný a úděs budící zážitek mne naplnil bázní, ačkoliv jeho pravou děsivost jsem pocítil až později.

Clonou mlhy jsem pohlédl na protější stranu propasti, kde jsem spatřil obrys vyhlížející jako část velké zříceniny. Dotkl jsem se Tonnisonova ramene. Trhl sebou tak prudce, že pár kamínek pod jeho nohama povolilo a zmizelo v propasti. Ukázal jsem na druhou stranu. Zprvu sledoval můj prst se zachmuřeným pohledem, avšak sotva spatřil, na co ukazuji, zaplálo v jeho očích nadšení.

„Jdeme tam!“ snažil se překřičet burácení. „Musíme to vidět! Cítím v kostech, že je to podivné!“ A rychlým krokem vyrazil podél propasti.

Sotva jsme se k záhadnému objektu přiblížili, ujistil jsem se, že jsem se nezmýlil. Byla to opravdu část zřícené